



Barack Obama je v současnosti nejznámějším bývalým rezidentem státu Havaj. Jeho schopnost apelovat na voliče všech ras, speciálně těch, kteří si touží navzájem gratulovat ke své vstřícnosti vhodit do urny černošský hlas, zvýraznila populární image Havaje coby tropického multirasového ráje na zemi. A vskutku se poměry na tomto na první pohled poklidném souostroví, jež v roce 2006 přilákalo 7,5 miliónů návštěvníků, mohou zdát idylickými, nicméně pohled druhý odhalí jisté nesrovnalosti. Havaj je rozbuškou o populaci jiného etnického složení než zbytek země. Je jediným ze států USA, jenž nikdy nedisponoval bělošskou majoritou, navíc jeho mocná asijská politická klika nikdy nepustila že zřetele své etnické zájmy. Ve stejné době vzrůstá neklid i v řadách rodilých Havajanů, z nichž nemalá část podporuje čím dál tím sveřepější hnutí za národní suverenitu.

Mnohokrát odmítnuti

V srpnu 1959 uznal prezident Eisenhower Havaj 50. státem Unie, když z Bílého domu prohlásil: „Víme, že je připravena hrát svoji úlohu ve snaze učinit tuto Unii silnějším národem.“ Američané mnohokrát v minulosti odmítli havajskou státnost, nicméně v tomto přineslo kladně rozhodnutí „Ikeovi“ politické ovoce, nakolik jeho současníci měli pro slunné pacifické ostrovy slabost a japonský útok na Pearl Harbour se stejně jako pád pevnosti Alamo nesmazatelně vepsal do fondu historie národa.

Začlenit Havaj do Unie stálo mnoho sil, poprvé tento územní celek usiloval o státnost v roce 1903, avšak byl odmítnut, neboť si Kongres nepřál stát s bílou většinou. V průběhu let se odmítnutí z téhož důvodů ještě několikrát opakovalo. Lyndon Johnson, jenž se v roce 1954 stal vůdcem senátní většiny blokoval přístupová jednání, neboť se obával, že havajští kongresmani by hlasovali pro ukončení segregace. S přistoupením v roce 1959 souhlasil pouze proto, že v dřívějších měsících tohoto roku se stala členským státem Aljaška se svou stabilní bílou většinou.

Z výše zmíněných důvodů se Havaj stala územím, jež na uznání státem Unie čekalo druhou nejdelší dobu: 56 let. Déle, 62 let, čekalo už jen Nové Mexiko, které se finálně dočkalo v roce 1910 poté, co sčítání lidu potvrdilo, že zde existuje bělošská většina.

Někdejší překážka státnosti je nyní samozřejmě považována za zdroj hrdosti. Webová stránka města Honolulu proklamuje: „Jedním z největších kladů města a distriktu je etnická, kulturní a sociální odlišnost jeho populace. Město a distrikt jsou naplnění velkou hrdostí na tuto diverzitu...“

Podle sčítání lidu v roce 2006 tvořili běloši 25 procent populace, původní Havajané a Pacifičtí Ostrované 22 procent, přičemž největší etnickou skupinu byli Asiaté s 42 procenty (černoši tvoří 3 a Hispánci 8 procent populace souostroví) Samozřejmě to byli běloši, kdo přivedl Asiaty...

V době, kdy poprvé připluli kalvinističtí misionáři, byla Havaj polynéským královstvím. Poté,

co většina populace konvertovala, misionáři na ostrovech zůstali coby vládnoucí elita, jež nabývala bohatství skrze nemovitosti, námořní dopravu a zemědělství. Pěstitelé cukrové třtiny importovali Asiaty pro potřeby práce na plantážích, čímž dramaticky změnil populaci vzorek ostrovů. Kongres schválil tarif cukrové třtiny, který na Havaj nebral zřetel, v roce 1893 tak pěstitelé zorganizovali povstání a svrhli monarchii. Havaj se tak nominálně stala nezávislou republikou, než ji v roce 1898 coby své teritorium anektovaly Spojené státy.

Již okolo roku 1920 si velký rasově lojalistický spisovatel Lothrop Stoddard všiml, že Asiaté jsou na vzestupu. Jak napsal ve své knize „The Rising Tide of Color“: „Tito Asiate přišli coby zemědělní dělníci za práci na plantážích, nicméně tam nezůstali a spořice si svoje mzdy začali důrazně pronikat mezi střední vrstvy. Havajští rybáři a američtí řemeslníci byli společně vytlačeni nemilosrdným podbízením se pod cenou. Stoddard varoval, že“ Američané se doslova uzavírají do sebe coby malá a smrskávající se aristokracie.“

Tato aristokracie pořád početně klesá. Od nabytí státnosti všichni havajští senátoři až na jednoho byli asijského původu. Guvernérka Linda Lingle a dlouholetý kongresman Neil Abercrombie jsou dvěma ojedinělými bílými tvářemi v jinak dominantně asijské-především japonské- politické komunitě. Asiaté jsou považováni za modelovou menšinu, nicméně již v minulosti způsobovali problémy a není psáno, že tak nemohou činit i v budoucnosti.

Po útoku na Pearl Harbour japonský pilot stíhačky Zero havaroval na ostrově Niihau, kde se několik místních Japonců spojilo k jeho obraně, přičemž předtím, než byli přemoženi, zabili domorodého Havajana. Ačkoli se Japonci na ostrovech již znovu neobjevili, panovalo zde během války stanné právo ze strachu před japonskou neloajlností a špionáží.

Od doby, kdy se Havaj stala státem Unie, její asijské právotvůrci převzali liberální rasovou koncepci. Civil Rights Act z roku 1964- katastrofa pro bílé obyvatelstvo- byl zablokovan obstrukcemi jižanských senátorů, dokud dvojčlenná koalice vedená senátorem Everettem Dirksenem z Illinois a dvěma havajskými senátory asijského původu Hiramem Fongem a Danielem Inouem neshromáždila nezbytných 60 hlasů pro schválení. Tento výsledek byl přesně tím, čeho se Lyndon Johnson obával v roce 1954.

Daniel Inouye byl vyznamenán za bojové aktivity v Itálii za Druhé světové války, nicméně jeho japonské etnické zájmy měly i nadále pevně kořeny. Podporoval svého kolegu, japonsko-amerického kongresmana Normana Minetu za Kalifornii v jeho úsilí za kompenzaci japonského válečného odsunu. Úspěšný záťah na státní pokladnu byl precedencem pro všechny ostatní, žádající odškodnění za údajně zločiny bílého člověka v historii. Inouye však stále nebyl spokojený, a tak navrhl plán na kompenzaci Japonců z Jižní Ameriky, jež byli během války internováni anebo deportováni do zemí OSy. Na jeho základě by například Peruánci japonského původu, kteří v USA pobývali ilegálně a byli vyhoštěni, měli reálnou možnost žádat o odškodnění. Senátor Inouye se mohl spolehnout na citelnou podporu svého senátorského kolegy za Havaj, Daniela Akaky, jenž byl čínského původu.

Dva havajští senátoři rovněž byli patrony Omluvné rezoluce schválené Kongresem u příležitosti stého výročí povstání z roku 1893, v níž federální vláda adresovala rodilým

Havajanům omluvu jménem Spojených států za svržení Havajského království. Na základě velmi podezřelých okolností byl tento akt Senátem schválen po pouhé hodině debat, přičemž v daném okamžiku bylo přítomno pouze pět senátorů. Tři z pěti se přitom vyjadřovali v neprospěch tohoto právního aktu, přičemž pro byli toliko senátoři Akaka a Inouye, v sále neproběhla naprosto žádná debata.

Již v té době někteří lidé předvíдали, že omluva odváže nacionalismus domorodých Havajanů že řetězu. Když ji odborník na omluvy prezident Clinton podepsal, senátor Slade Gorton že státu Washington ji přirovnal k srbské nacionalistické propagandě před občanskou válkou v bývalé Jugoslávii. Obával se, že tyto vzorce pro šíření zášti a ustupování z pozic povedou k opakování jugoslávského násilí a varoval, že „tato rezoluce je směrovkou ukazující na temnou a nevlídnou cestu.“

Cesta ke vzpouře?

Jeho myšlenky se ukázaly prorockými. Hnutí za nezávislost prodělalo několik nepěkných změn a zapustilo své kořeny v čím dál tím hlubším odcizení od civilizace bílého člověka. Ačkoli jejich vlastní předkové dali podnět k příchodu yankeeským misionářům, dnešní Havajané se navracejí ke svým původním polynéským božstvům, což má prapodivné důsledky. Vulkány zůstávají v původní podobě nezměněné lidskou činností vzhledem k odporu domorodých Havajanů vůči elektrárnám, o nichž se domnívají, že by rušily bohyni Pele. V roce 2007 uctívači Pelé slavili „antigeotermální“ vítězství poté, co zabránili technologickému rozvoji v Pune na jednom z velkých ostrovů. Havaj je možná jediným místem na zeměkouli, kde geotermální energie zůstává podřízena náboženství.

Jsou zde i další kulturní střety. Většina bílých považuje žraloky na nebezpečnou obtíž, původní Havajané je však uctívali, starali se o ně a chránili je coby božstva předků, někteří též na nich byli závislí coby zdrojích obživy a nástrojů. Dochází zde k ostrým půtkám, kdykoli když původní havajské tradice jsou oživeny, aby stály v opozici jednoduše čemukoli, co bílý člověk považuje za samozřejmé, například dalekohledy, výzkumy na plantážích, trajekty, atd. Všechny tyto konflikty posílily hnutí za nezávislost, jež ke svým nátlakovým taktikám přidalo i guerillové divadlo. Na oslavě Dnů státnosti v roce 2006 například demonstranti přerušovali proslovy řečníků v Iolanskem paláci v Honolulu voláním po secesi a restauraci monarchie. Policie se držela opodál a tenze ještě vzrostla. Několik politiků pokračovalo v oslavách, ale doprovodná kapela ukončila své vystoupení předčasně. Jeden z protestujících byl zřetelně pod vlivem omamných látek. Když se jej jedna z reportérek zeptala na expandující skupinu jeho posluchačů, odvětil: „Pro mě za mě si mohu kouřit třeba led (látka podobná cracku, pozn. překl.). Patřím k Havajskému království.“ Následně si spustil kalhoty a odhalil se před reportérkou i několika přítomnými dětmi.

Je možno prohlásit, že Havaj je na cestě ke vzpouře. Havajské hnutí za nezávislost má svou vlastní vlajku, zákonný podklad, své náboženské postuláty a koncepce „Zaslíbené země“, rovněž i vlastní internetovou propagandu, jež je ke shlédnutí na www.hawaii-nation.org. V roce 2006 Havajská univerzita ve městě Hilo zorganizovala vlastní výzkum veřejného mínění mezi rodilými Havajany a došla ke znepokojujícím závěrům. „Zatímco méně než 6 procent

zpovídaných zastávalo názor, že užití násilí je v boji za prosazení nezávislosti ospravedlnitelné, více než 53 procent mínilo, že je nevyhnutelné. Rovněž zajímavým je závěr, že méně než čtvrtina ze zpovídaného vzorků populace se domnívala, že touha po nabytí suverenity v budoucnosti nevyústí v násilné projevy.

Omluvy Kongresu pouze extremismu nahrávají, federální vláda bezděčně pokračuje v podněcování nepokojů. Havajský Úřad pro vnitřní havajské záležitosti, jenž je jednou ze dvou státních institucí, jejímiž členy jsou pouze rodilí Havajané, se otevřeně chlubí faktem, že je zde k dispozici 160 federálně financovaných programů exkluzivně určených pro původní obyvatelstvo. Jak vlastně tyto programy vznikly? Daniel Inouye a Daniel Akaka byli po desetiletí členy senátní komise pro záležitosti indiánského obyvatelstva, což je opravdu kuriózní vzhledem k faktu, že na Havaji nesídlí žádné indiánské kmeny. Kdykoli byl některý z zákonů obsahující některé speciální výhody pro Indiány (např. ubytování, sociální jistoty, vzdělání, lékařská péče) předloženy komisi, dva havajští senátoři v tichosti do znění zákona zakomponovali formulaci „a původní obyvatelé Havaje“.

Multikulturalismus poskytuje původnímu obyvatelstvu morální autoritu k agitování za nezávislost a nepřipouští žádných námitek ze strany bělochů nebo federální či státních vlád. Normotvurci zahalení hávem viny bělošské populace právě pracují na uznání nezávislé vlády původních Havajanů, která by byla schopna organizovat a řídit subverzní akce. K tomu všemu senátor Akaka pilně pracoval na zákonů o reorganizaci vlády původních Havajanů, jež již prošel procesem prvního schválení.

Příznivci tvrdí, že vláda původních Havajanů bude ne nepodobná kmenovým radám, jež provozují kasina v rezervacích v Nové Anglii, nicméně jsou daleko od pravdy. Indiánské kmeny Nové Anglie byly rozprášeny před mnoha stoletími, Havajané jsou však na cestě k nefalšovanému separatistickému hnutí.

Mnoho bílých si zatím neuvědomuje, že mnoho původních Havajanů je nenávidí. Takové Oahu na ostrově Waimanalo se stalo oblastí, do níž neradno chodit. Jak poznamenal deník Los Angeles Times v roce 2005, výkřiky typu „Haole (bílý muži), táhni domů!“ a mnohé další naznačující, že bílý člověk zde není vítán, čas od času zaznívají z verand domů coby připomínka, že tohle není Waikiki, nýbrž jiný svět, v němž vládou domorodci.

Místní obyvatelé ovládají čím dál tím více oblasti života, o čemž se běžný Američan z kontinentu navštěvující toliko osvědčená turistická místa, nikdy nedozví. Mnoho Američanů nabylo matně představy o protibělošských nepřátelských náladách, teprve až MTV informovalo, že hudebnice Jewell, která v dětském věku na ostrovech několik měsíců žila, byla denně bita z důvodů bílé barvy pleti.

Bílí mohou na Havaji žít v míru jedině tehdy, když navštěvují soukromé školy a žijí na oddělených předměstích. Jeden z bílých obyvatelů Havaje mi řekl, „že zde opravdu nelze navštěvovat státní školy, neboť svým žákům vštěpují gangsterskou mentalitu“. Školy zde uctívají tradici s názvem „Kill Haole Day“ spočívající v mlácení bílých žáků poslední den školního roku. V roce 1999, kdy zákonodárná moc připravovala legislativu o „zločinech z

nenávisti“, ve svém úsilí narazila právě z důvodů „Kill Haole Day“. Zákodárci poznamenali, že se v některých školách jedná o dlouholetou tradici, která dokud nebude eliminována, může stát učinit opovředným za trestné činy spáchané podle tohoto zákona. Následně byl obsah tohoto zákona kompletně pozměněn.

Speciálně odporný útok z roku 2006 byl dán do souvislosti právě s „Kill Haole Day“. Nebílí studenti z Keaau High School na největším z ostrovů byli zrovna za školou, když se rozhodli napadnout studenty veřejné školy Waters of Life v městě Hilo. Nejprve vtrhli do dívčí skautské kanceláře a napadli její vedoucí. Poté vyrazili dveře a vlámali se do třídy, kde studenti školy zrovna skládali státní zkoušku. Studenti z Keaau svými údery napadli jak učitele ve třídě, tak i přítomné studenty a srazili je k zemi. Jedna z obětí později napsala: „Byli jsme zranitelní a bezbranní vůči takovému nemyslitelnému, nesmýslnému, brutálnímu napadení. Jsme šokováni a vystrašení. Byli jsme terorizováni“.

V únoru 2007 rodina původních Havajanů dobila armádního seržanta a jeho ženu do bezvědomí o zábradlí místního parkoviště před zrakou jejich tříleté dcery. Napadený muž následkem útoku utrpěl protržení průdušky a skončil v křečích. V lednu letošního roku na velkém ostrově skupina mužů říkající si „Pacifičtí ostrované“ zmlátili devět bílých táborníků a křičeli na ně, ať zmizí z ostrova. Ve všech těchto případech postupovala místní policie jen velmi laxně nebo nepodnikla vůbec žádné aktivity. Je vždy vážnou věcí, když nemalá část populace určitého státu není ze stejného těsta, jako její zbytek, jejíž vůdcové navíc požadují územní nezávislost.

Odštěpenecké války jsou vedeny pomoci pozvolna se zvětšujících oblastí, jež se vymanily ze státní kontroly. Přesně takovou situaci popisuje Bernard Fall v roce 1965 na příkladu Vietnamu: „Saigon byl záměrně obklíčen a odříznut od zbytku země hromadami mrtvých vůdců místních komunit. V žádném případě tatáž situace nepanuje na současné Havaji, nicméně žádný jiný stát Unie k ní nemá takový potenciál. Přejde čas, kdy prounijní havajští politici (ač jich je poskrovnu) si budou muset chránit svou osobní integritu.“

Občanské nepokoje jsou neobvyklejší formou války a obvykle i nejkrutější. Nekončí smluvním příměřím, jejich plameny jsou pouze přidušené v malé doutnající uhlíky, jež mohou kdykoli v budoucnosti opět vzplanout... Kupříkladu Britové mají problémy v Irsku takřka 700 let. Případná havajská vzpoura však může být dozajista potlačena, neboť mezi obyvatelstvem tohoto státu je množství vojáků, námořníků, kotví zde i Pacifická flotila. I kdyby státní složky a místní policie byly přemoženy, vojenské jednotky by měly rychle nastolit pořádek. Pokud by federalové měli plán pro podobnou situaci, Havaj by neměla být na seznamu přenechaných území. Zároveň by za žádných okolností nemělo být připuštěno, aby Havaj přijímala větší množství uprchlíků převážně asijského původu, jež by mohli rozdmýchat krizi. Občanská válka v Libanonu byla rozpoutaná kvůli tisícům Palestinců, kteří zapustili v zemi kořeny a ovládli sociální strukturu.

Nezávislost?

Někteří běloši zastávají názor, že Havaji by měla být garantovaná nezávislost, přičemž

následně by byla ponechána osudu spolu s převážně nebělošským Guamem a Portorikem, nicméně tu je několik argumentů proti. V první řadě má Havaj veledůležitou strategickou hodnotu. Během války v Pacifiku byla v průběhu roku 1942 frontovou linií a dodnes zůstává klíčovým prvkem ve vnější obraně státu. Je platformou projekce moci, jež hájí americké zájmy v Pacifiku a na Dálném východě, její radarové stanice, sítě ultrazvukových lokátorů a radiostanice neúnavně zaměřují celý Pacifik pro případ nepřátelských aktivit.

USA má v Tichomoří tři hlavní rivaly: Japonsko, Rusko a Čínu. V dnešní době jsou sice vztahy s Japonskem a Ruskem udržovány na mírové bázi, nicméně hrozí potenciální střet s Čínou. V případě konfliktu na Dálném východě by Havaj hrála důležitou roli v americkém vojenském úsilí, ač vysoké procento inteligentních a potenciálně nepřátelských Asiatů na ostrovech by mohlo zkomplikovat vedení hlavních operací, navíc malá, slabá, nezávislá Havaj pod asijským vlivem by se mohla i případně spojit s Čínou.

Úspěšná havajská snaha o nezávislost by rovněž mohla inspirovat různá hnutí na jihovýchodě, kde imigrace již po léta živí separatistické nálady. Pokud Spojené státy budou trvat na udržení Havaje, musí být vynaloženo nemalé úsilí na uspořádání vztahů se severoamerickými bělochy. Ať již bude použito jakýchkoli postupů, celková konverzace na celonárodní úrovni se musí změnit. Protibělošský náhled, jež ovlivňuje názor federální vlády, poskytuje jeden zásobník munice za druhým pro budoucí válečný oheň. Je nejvyšší čas odvrátit Havaj z „temné a kruté cesty“, již předvídal senátor Gorton již v roce 1993.

Článek Duncana Hengesta: „Diversity in Hawaii Our tropical paradise is a racial tinderbox“ vyšel v *American Renaissance* č. 5/19 (květen 2008) a byl převzat se svolením redakce AR.